

YMPÄRISTÖSUUNNITELMAN LAATIMINEN GCE SERVICE OY:LLE

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Ympäristösuunnittelija (AMK), Forssa

Syky 2021

Saara Tracewski

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia GCE Service Oy:lle ympäristösuunnitelma, jota voitaisiin hyödyntää kilpailutuksissa ja sidosryhmäviestinnässä. Yrityksen toiminta on keskittynyt maansiirtokoneiden korjaamiseen. Tarkoituksena oli keskittyä alkukartoituksen perusteella suunnitelmassa niihin ympäristövaikutuksiin, joihin yrityksen toiminnalla on eniten vaikutusta ja esittää mahdollisia kehitysehdotuksia.

Opinnäytetyössä käytiin läpi ympäristöjärjestelmiä, yritysvastuuta ja yrityksen toimialaa koskevaa lainsäädäntöä, jolla on vaikutusta yrityksen toimintaan ja ympäristösuunnitelman laatimiseen. Yritykselle laadittiin ympäristösuunnitelma ja kehityskohteiden seuraamiseksi laadittiin toimenpidelistaus, jonka avulla voidaan seurata ympäristötavoitteiden toteutumista.

Ympäristösuunnitelman laatiminen vaatii resursseja ja osaamista, jota monella pienellä yrityksellä ei ole. Toteutuksella voidaan saada hyötyjä, joilla on positiivisia vaikutuksia yrityksen toimintaan. Suunnitelman avulla voidaan vähentää yrityksen vaikutuksia ympäristöön, mutta saada aikaan myös kustannussäästöjä, hallita riskejä sekä edistää yrityksen kilpailukykyä.

Avainsanat ympäristösuunnitelma, kestävä kehitys, vastuullisuus, lainsäädäntö

Sivut 24 sivua ja liitteitä 14 sivua

ABSTRACT

The purpose of the thesis was to prepare an environmental plan for GCE Service Ltd, which could be utilized in competitive tendering and communication with stakeholders. Company's operations are focused on repairing heavy machinery and equipment. The aim was to focus on environmental plan, points raised on the initial mapping of the environmental impacts most affected by the company's operations and to present possible development proposals.

The thesis reviewed environmental systems, corporate responsibility and legislation focusing to GCE's business sector, and the viewpoints having impact on the company's operations and the preparation of the environmental plan. An environmental plan was prepared for the company and a list of measures was drawn up to monitor the development targets, which can be used to monitor the achievement of environmental objectives.

Creating an environmental plan requires resources and expertise that many small businesses do not have. The implementation can provide benefits that have a positive impact on the company's operations. The plan can be used to reduce the company's impact on the environment, but also to achieve cost savings, manage risks and promote the company's competitiveness.

Keywords environmental plan, sustainable development, responsibility, legislation

Pages 24 pages and appendices 14 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Mikä on ympäristösuunnitelma?.....	2
2.1	Ympäristöjärjestelmät.....	3
2.2	ISO 14001:2015 standardi.....	5
2.3	EU:n EMAS asetus	6
2.4	Ekokompassi.....	7
3	Vastuullinen yritystoiminta	8
3.1	Yritysvastuu.....	8
3.2	Kestävä kehitys.....	9
3.3	Ilmastonmuutos	10
4	Yritystä velvoittava lainsäädäntö	11
4.1	Ympäristönsuojelulaki 527/2014	12
4.2	Jätelaki 714/2021	13
4.3	Kemikaalilaki 599/2013.....	14
4.4	Laki julkisista hankinnoista ja käyttösopimuksista 2016/1397	15
4.5	Työturvallisuuslaki 738/2002	15
5	Opinnäytetyöprosessi.....	16
6	Pohdinta ja johtopäätökset	19
	Lähteet.....	22

Kuvat, taulukot ja kaavat

Kuva 1. Ekokompassin malli (Ekokompassi n.d-a).....	3
Kuva 2. Ympäristöjärjestelmän yleinen rakenne (Harmaala & Jallinoja, 2012, s. 109, Kuva 29. sovellettu).....	4
Kuva 3. Ympäristöjohtamisen standardisarja (Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, n.d.-b)	6
Kuva 4. EMAS:in toteuttamisen pääkohdat (Ympäristö, 2019).....	7
Kuva 5. Ympäristöjärjestelmän rakentaminen (Ekokompassi , n.d.-c).....	8
Kuva 6. Kestävän kehityksen ulottuvuudet (Harmaala & Jallinoja, 2012, s. 17, Kuva 1. sovellettu).....	9

Kuva 7. Agenda 2030 tavoitteet (Kestävähkehitys, n.d)	10
Kuva 8. Jätteiden lajittelu uudistuu yrityksissä 2022 (Mikkonen, 2021).....	13
Kuva 9. Jätteiden etusijajärjestys (Telaketju, 2018)	14
Kuva 10. Opinnäytetyöprosessi	16
Kuva 11. Opinnäytetyön projektisuunnitelma	18

Liitteet

Liite 1	Ympäristösuunnitelma GCE Service Oy
Liite 2	Toimenpidelistaus ympäristösuunnitelman tueksi
Liite 3	GCE Service Oy ympäristösuunnitelman alkukartoituskysymykset

1 Johdanto

Viime aikoina yhä useampi yrittäjä on herännyt tarpeeseen laatia yritykselle ympäristösuunnitelma. Ympäristölainsäädäntö, mutta myös sidosryhmien kiinnostus siihen, miten yrityksen ympäristöasiat on yrityksessä hoidettu, luo tarpeen laatia toimiva ympäristösuunnitelma ja sitä toteuttava ympäristöjärjestelmä yhä useampiin yrityksiin. Yrityksen menestyminen ja kumppanuussuhteet voivat olla riippuvaisia siitä, kuinka vastuullisesti yritys toimii. (Harmaala & Jallinoja, 2012, s. 71)

GCE Service Oy on maansiirtokoneiden huolto- ja korjauspalveluihin keskittynyt perheyritys, joka on perustettu vuonna 2014. Yrityksen toiminta-alueena on pääasiallisesti Uudenmaan alue, mutta satunnaisesti töitä tehdään muuallakin Suomessa. Koneiden korjaus- ja huoltotyöt suoritetaan pääsääntöisesti työmaalla tai maastossa. Paikalle mennään hyvin varustetuilla huoltoautoilla. Suurempia korjauksia varten yrityksellä on myös huoltohalli sekä sosiaali- ja toimistotilat Juvanmalmilla, Espoossa. Yrityksessä työskentelee yhteensä kuusi henkilöä. Näistä neljä työskentelee asennustöissä ja kaksi henkilöä toimistossa. (V. Innanen, henkilökohtainen tiedonanto, 3.7.2021)

Opinnäytetyön toteutus on toiminnallinen, sillä opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millainen ympäristöjärjestelmä soveltuisi parhaiten GCE Service Oy:lle ja luoda yritykselle ympäristösuunnitelma. Tarkoituksena olisi käyttää ympäristösuunnitelmaa hyödyksi kilpailutuksissa ja kehittää suunnitelman pohjalta yrityksen toimintaa niin, että ympäristönäkökulmat huomioitaisiin tulevaisuudessa paremmin päätöksenteossa ja toiminnassa.

Tarve ympäristösuunnitelmalle on herännyt toimitusjohtaja Ville Innasen mukaan, GCE Service Oy:n toiminnan kasvaessa ja sidosryhmien alkaessa vaatia suunnitelmaa esimerkiksi tehtävissä, joissa toimitaan alihankkijana. (V. Innanen, henkilökohtainen tiedonanto, 1.4.2021) Koska GCE Service Oy:llä ei ollut aiempaa suunnitelmaa, kartoitettiin organisaation toimintaa ja tavoitteita yhdessä yrityksen johtajan ja työntekijöiden kanssa.

Tutkimuskysymyksiksi muodostuivat seuraavat kysymykset:

Millainen ympäristösuunnitelma on sopiva yritykselle ja miten yrityksen toimiala tulee ottaa huomioon?

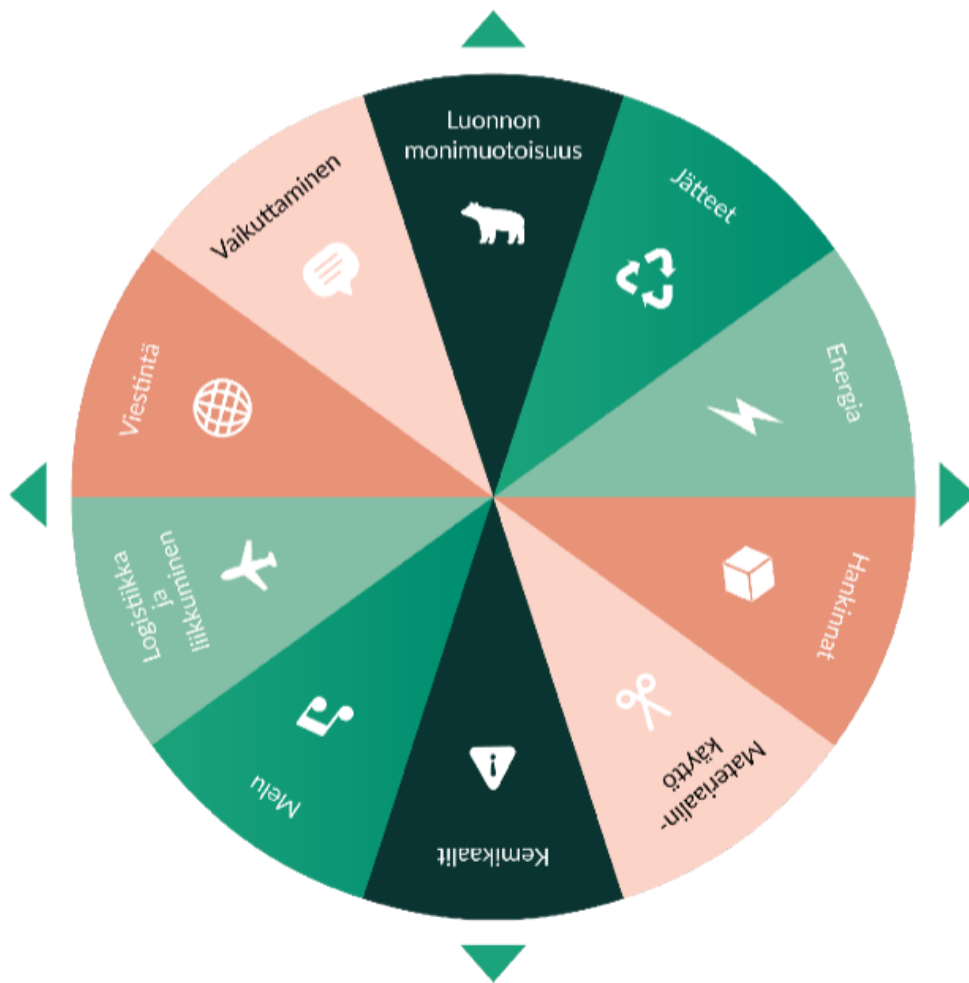
Mitä ympäristösuunnitelman tulee sisältää?

Mitkä lait velvoittavat GCE Service Oy:n toimintaa ja miten ne tulee ottaa huomioon ympäristösuunnitelmaa tehtäessä?

2 Mikä on ympäristösuunnitelma?

Ympäristösuunnitelman sisältö vaihtelee toimialan mukaan. Tavoitteena on luoda yritykselle suunnitelma, jonka avulla se voi kartoittaa toimintansa vaikutuksia ympäristöön, viestiä tavoitteistaan ja pyrkiä parantamaan niitä. Suunnitelma voidaan toteuttaa valmiilla ympäristöjärjestelmillä tai muokata yrityksen tarpeisiin sopiva suunnitelma. (European Environment Agency, 1999) Suunnitelma voidaan laatia monella tavalla. Esimerkiksi Ekokompassi jakaa yrityksen ympäristövaikutukset 10:een eri osa-alueeseen. Näitä ovat jätteet, energia, hankinnat, materiaalien käyttö, kemikaalit, melu, logistiikka & liikkuminen, viestintä ja vaikuttaminen ja luonnon monimuotoisuus (Kuva 1, s. 3). Suunnitelman sisältö määräytyy yrityksen toimialan mukaan ja suunnitelmaan otetaan ne osa-alueet, joilla on vaikutusta yrityksen toimintaan. (Ekokompassi n.d.-a)

Kuva 1. Ekokompassin malli (Ekokompassi n.d-a).

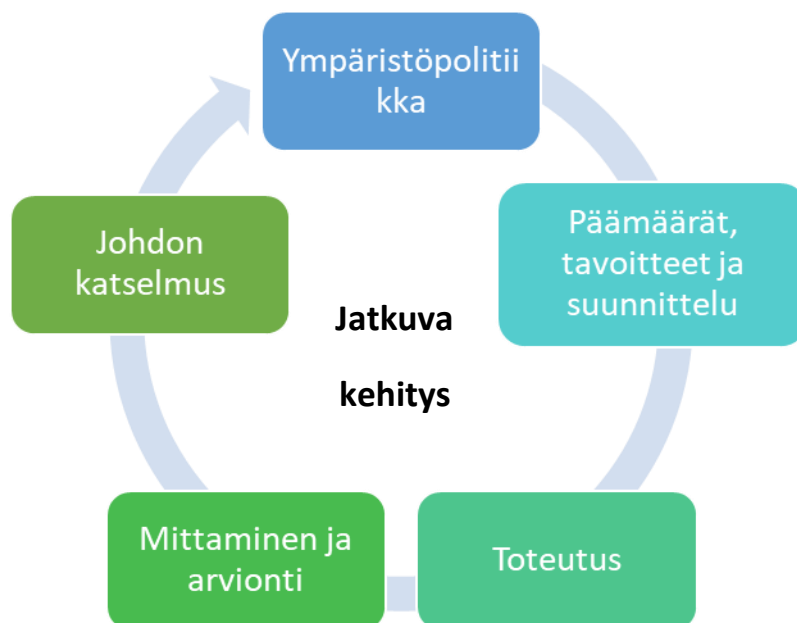

2.1 Ympäristöjärjestelmät

Saatavilla olevia valmiita tunnettuja ympäristöjärjestelmiä ovat esimerkiksi ISO 14001, EMAS ja Ekokompassi. Näiden järjestelmien tarkoituksena on auttaa yritystä toteuttamaan ympäristösuunnitelmia ja johtamaan yrityksen ympäristöasioita. Järjestelmän avulla ympäristöasiat pystytään integroimaan osaksi johtamista ja ympäristöasioita voidaan hallita järjestelmällisesti sekä asettaa tavoitteita. Käytännössä ympäristöjärjestelmän ei siis tulisi olla erillinen järjestelmä, vaan se tulisi luoda läpi organisaation käytänteet ja toimenpiteet, jolla ympäristönsuojelua voidaan parantaa ja toimeenpanna yrityksen ympäristöpolitiikkaa. (Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, 2015.-a)

Monet järjestelmistä perustuvat niin sanottuun. PDCA malliin (suunnittele-toteuta-arvioi-toimi), joka pyrkii jatkuvaan parantamiseen (Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, n.d-a). Ympäristöjärjestelmissä jaottelu tapahtuu käytännössä viiteen vaiheeseen (Kuva 2). Vaiheiden selkeyttämiseksi tehdään aina ensimmäiseksi alkukartoitus, jonka avulla saadaan selville tarvittavat tiedot suunnitelman laatimiseen ja yrityksen keskeisimmät ympäristövaikutukset. Tämän jälkeen seuraa yrityksen ympäristöpolitiikan määrittäminen. On tärkeää, että tässä huomioidaan periaatteet, yritystä sitova lainsäädäntö, ympäristöpäämäärät, tavoitteet, toimintatavat sekä tuodaan esille yrityksen sitoutuminen jatkuvaan parantamiseen. Yrityksen ympäristöpolitiikan tulisi olla julkista, tukien osaltaan myös sitoutumista siihen. (Harmaala & Jallinoja, 2012, s. 109)

Kuva 2. Ympäristöjärjestelmän yleinen rakenne (Harmaala & Jallinoja, 2012, s. 109, Kuva 29. sovellettu)

Alkukartoituksen perusteella voidaan luoda päämäärät ja tavoitteet, jotka tahdotaan saavuttaa ympäristöjärjestelmän avulla. Toteutuksessa järjestelmää aloitetaan toteuttaa käytännössä ja luodaan tarvittavat dokumentit. Tietojen hallinnassa auttaisi mahdollisesti jopa jonkinlainen oma digitaalinen ohjelmisto, joka helpottaa hallintaa ja asetettujen tavoitteiden mittaamista sekä arviointia. Järjestelmän tulee olla sellainen, että sen avulla

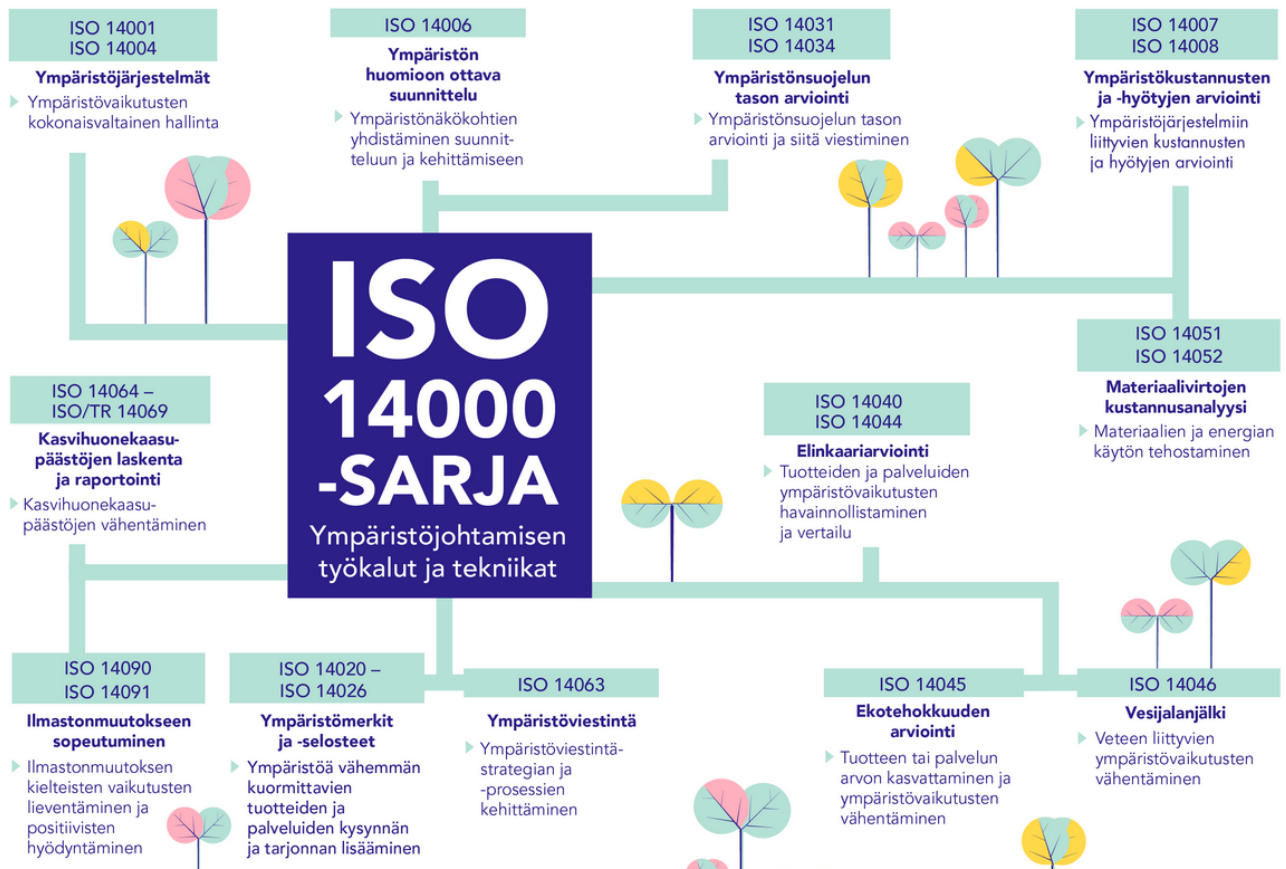
on helppo huomata korjausta vaativat toimenpiteet ja toteuttaa ne. Auditointi, eli ohjelman säännöllinen tarkastaminen, on tärkeää. Auditoinnin avulla nähdään, onko muutosta tapahtunut ja onko tavoitteita saavutettu. Auditointi voi tapahtua joko sisäisen tai ulkopuolisen auditoijan toimesta. On tärkeää sitouttaa yrityksen johto ympäristösuunnitelmaan ja pitää säännöllisesti johdon katselmukset, jotta yrityksen johto pysyy ajan tasalla. (Harmaala & Jallinoja, 2012, ss. 109–110)

Ympäristöjärjestelmissä yrityksen toiminnot, joilla on vaikutusta ympäristöön, on jaettu eri osa-alueisiin. Järjestelmien avulla voidaan kartoittaa yrityksen ympäristöriskit ja mahdollisuudet toimia paremmin niin ympäristön, resurssien kuin kustannustenkin kannalta. Ympäristöjärjestelmä auttaa yritystä pysymään ajan tasalla uusien määräyksien kanssa ja helpottaa standardisoimaan ympäristövaatimukset. (Lisam Systems Perillon Inc., 2021) Ympäristöjärjestelmät tukevat kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja antavat organisaatioille työkaluja, joilla pystytään seuraamaan tavoitteiden toteutumista. (Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, n.d-a)

2.2 ISO 14001:2015 standardi

ISO 14001:2015 on yksi kansainvälisesti tunnetuimpia ympäristöjärjestelmiä. Järjestelmä soveltuu niin julkisen kuin yksityisen alan toimijoille. Se kuuluu ISO 14000 -standardisarjaan, joka sisältää useita ympäristöasioiden hallintaan liittyviä standardeja (Kuva 3, s. 6). Koska ISO 14000 on kehitetty alun perin laatua edistävien ja toimintaa parantavien, tunnettujen ISO-standardien pohjalta, on se yleensä helppo valinta niissä yrityksissä, joissa on jo ennestään käytössä joitakin laatustandardeja. ISO 14001-järjestelmän heikkoutena voidaan nähdä, että moni yritys kokee järjestelmän raskaana ja työvoimaa vaativana. Etuna taas voidaan nähdä sen yhteensopivuus ja monipuolisuus, sekä työkalut, jotka auttavat johtamisessa, läpinäkyvyydessä, tietojen keruussa ja vastuullisuusraportoinnissa, joita isommilta yrityksiltä vaaditaan. (Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, n.d-a)

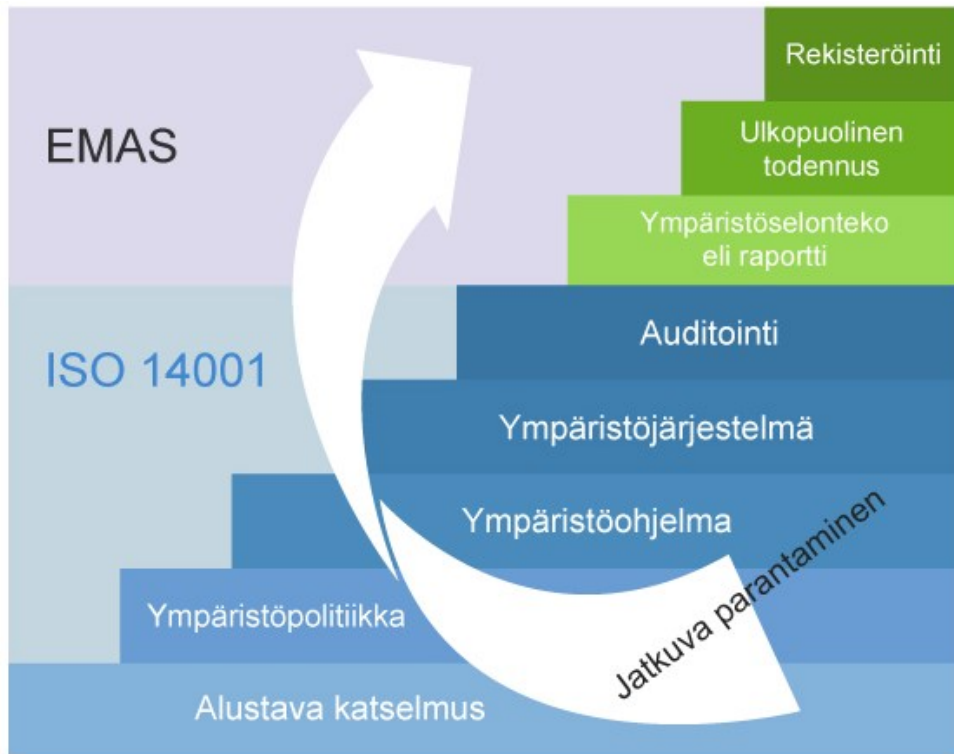
Kuva 3. Ympäristöjohtamisen standardisarja (Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, n.d.-b)

2.3 EU:n EMAS asetus

EMAS (The Eco-Management and Audit Scheme), joka perustuu EU:n asetukseen (EY) N:o 1221/2009 ja on vapaaehtoinen ympäristöjärjestelmä kaikenlaisille yrityksille ja muille organisaatioille, jotka toimivat EU:n ja ETA:n alueella. Järjestelmä sisältää ISO 14001:n mukaan rakennetun ympäristöjärjestelmän ja vuosittain laadittavan ympäristöraportin, jota kutsutaan EMAS-selonteoksi (Kuva 4, s. 7). EMAS-järjestelmässä kiinnitetään huomiota avoimuuteen ja ympäristöasioiden raportointiin. Organisaatio, joka käyttää EMAS-järjestelmää on veloitettu raportoimaan julkisesti ja parantamaan jatkuvasti organisaation ympäristöasioita. Organisaation tulee myös noudattaa ympäristölainsäädäntöä. Rekisteröinnin jälkeen organisaatio saa oikeuden käyttää EMAS-sertifikaattia ja EMAS-logoa viestinnässä ja markkinoinnissa. (Ympäristö, 2019)

Kuva 4. EMAS:in toteuttamisen pääkohdat (Ympäristö, 2019)

2.4 Ekokompassi

Ekokompassi on pienille ja keskisuurille yrityksille kehitetty ympäristöjärjestelmä, jonka perustana on kansainväliset standardit, kuten ISO 14001. Järjestelmää kehitettäessä on keskitytty käytännönläheisyyteen ja muokattu järjestelmä pk-yritysten käyttötärpeisiin sopivaksi. Avuksi järjestelmän suunnitteluun Ekokompassi tarjoaa yrityksen käytettäväksi Ekokompassi asiantuntijan, joka on tukena koko prosessin ajan. (Ekokompassi, n.d.-b)

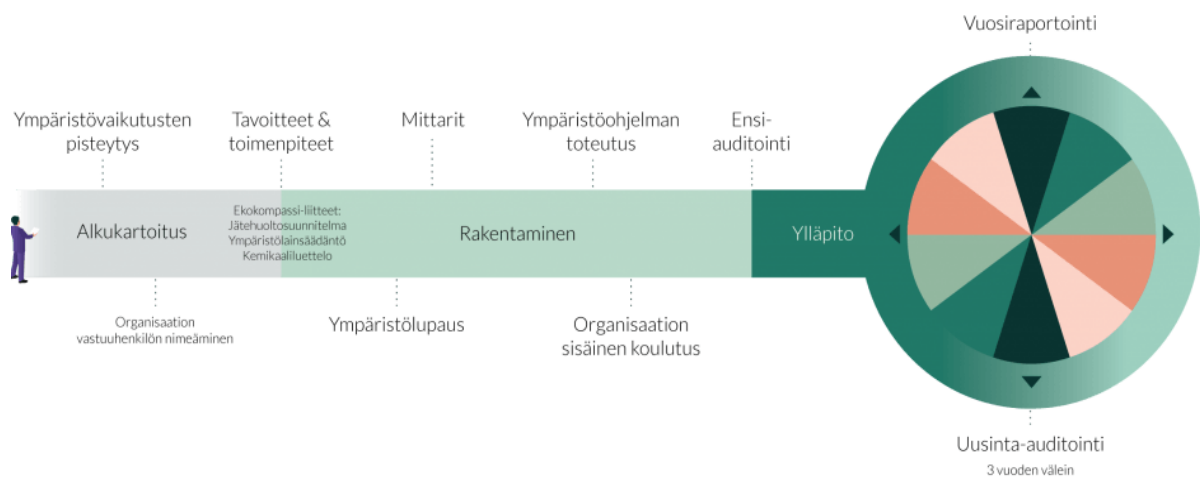
Ympäristöohjelman laatiminen aloitetaan käymällä läpi ympäristöjärjestelmän rakenne ja auditoinnin läpäisemiseen vaadittavat kriteerit sekä tekemällä alkukartoitus (Kuva 5, s. 8). Tämän jälkeen tunnistetaan ja pisteytetään yrityksen ympäristövaikutukset.

Pisteyttämällä ympäristövaikutukset voidaan keskittyä niihin, joilla on suurin vaikutus yrityksen toimintaan. Seuraavaksi laaditaan yrityksen ympäristöohjelma, jota yritys ryhtyy toteuttamaan. Suunnitelma kirjataan sähköiseen järjestelmään, jossa on helppo seurata sen toteutumista ja päivittää suunnitelmaa tarvittaessa. Auditoinnissa käydään läpi läpäisemiseen tarvittavat kymmenen kriteeriä. Ensimmäinen auditointi voidaan suorittaa,

kun ohjelmaa on toteutettu 6–12 kuukautta. Läpäistyään auditoinnin yritys saa oikeuden käyttää Ekokompassi tunnusta viestinnässään.

Yrityksen tulee noudattaa toiminnassaan kymmentä sovittua kriteeriä ja suorittaa auditoinnit kolmen vuoden välein, jotta oikeus sertifikaatin käyttöön säilyy. Koska Ekokompassi perustuu kansainvälisesti tunnustettuihin järjestelmiin, on siirtyminen niihin myöhemmin helppoa toiminnan sitä vaatiessa. (Ekokompassi , n.d.-c)

Kuva 5. Ympäristöjärjestelmän rakentaminen (Ekokompassi , n.d.-c)

3 Vastuullinen yritystoiminta

Nykypäivänä on jokaisen yrityksen otettava toiminnassaan huomioon, että yritys toimii vastuullisesti. Sidosryhmien odotukset ja vaatimukset velvoittavat tähän. Vastuullisesti toimiva yritys toimii parhaansa mukaan niin, ettei sen toiminnasta aiheudu haittaa ympäristöä, ihmisiä tai yhteiskuntaa kohtaan. Vastuullisesti toimivassa yrityksessä on jokainen työntekijä vastuussa siitä, että toimii työtehtävissään vastuullisesti ja kestävästi kaikilla kestävän kehityksen alueilla. (Harmaala & Jallinoja, 2012, ss. 16-17)

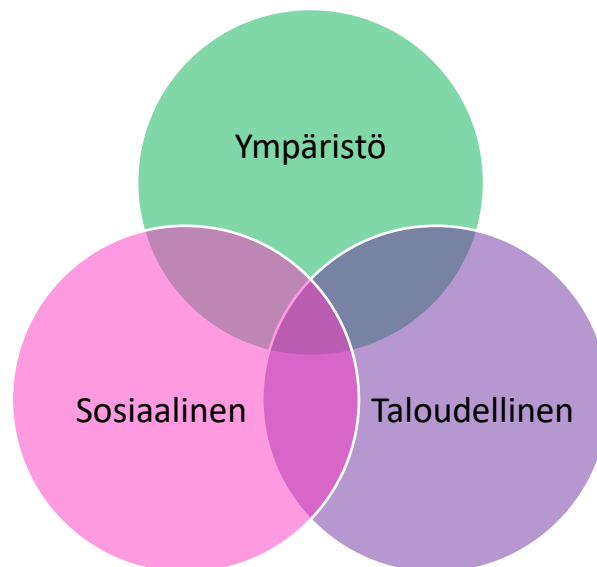
3.1 Yritysvastuu

Yritysvastuuta määrittävät lait ja säädökset, mutta se voi sisältää myös vapaaehtoisia toimia kestävän kehityksen osa-alueiden sisältä. Yritysvastuun määrittävät kestävän kehityksen osa-alueet. Yrityksen liiketoimintaa pyritään parantamaan ottamalla

huomioon taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristön kestävyys (Kuva 6). On tärkeää ymmärtää, että kaikki kestävyiden osa-alueet ovat riippuvaisia toisistaan. (Harmaala & Jallinoja, 2012, ss. 16-17)

On tutkittu, että vastuullisesti toimivien yritysten arvo nousee pitkällä aika välillä (Müller & Wikström, 2016, s. 2). Vastuullisesti toimivalla yrityksellä on myös suurempi todennäköisyys menestyä ja saada uutta liiketoimintaa. Vastuullinen toiminta ja sen esiintuominen voi vaikuttaa positiivisesti myös yrityksen markkina-asemaan ja brändin arvoon. (Joutsenvirta ym., 2011, s. 15)

Kuva 6. Kestävän kehityksen ulottuvuudet (Harmaala & Jallinoja, 2012, s. 17, Kuva 1. sovellettu)

3.2 Kestävä kehitys

Kestävän kehityksen määritelmä mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1987 'Our common future' -raportissa (United Nations Brundtland Commission, 1987). Katsotaan, että tästä alkoi kestävä kehityksen politiikka, joka on vuosien varrella muodostunut hyvin kattavaksi ja monipuoliseksi. Suomen ympäristöministeriön sivuilla kestävä kehitys määritellään seuraavasti: "Kestävä kehitys on maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka

päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet.” (Ympäristöministeriö, n.d)

YK:n kestävän kehityksen globaalit tavoitteet, Agenda2030, julkaistiin vuonna 2015 (Kuva 7). Ohjelma sisältää 17 kestävän kehityksen tavoitetta, jotka tulisi saavuttaa vuoteen 2030 mennessä. Ohjelman tavoitteet ovat samat jokaiselle maalle, ja niitä voidaan toteuttaa maakohtaisella painotuksella. (Kestävä kehitys ja Agenda 2030, n.d) Tavoitteet ovatkin muodostuneet keskeisiksi tavoitteiksi monen yrityksen yritysvaluassa ja niihin viitataan usein vastuullisuusraportoinnissa (KPMG, 2020, ss. 27-28).

Kuva 7. Agenda 2030 tavoitteet (Kestäväkehitys, n.d)

3.3 Ilmastonmuutos

IPCC:n 9.8.2021 julkaistun raportin mukaan emme ole kaukana siitä, että maapallon keskilämpötilan nousu ylittää kriittisen 1,5 celsiusasteen rajan. Raportin mukaan raja tullaan saavuttamaan viimeistään 2030 luvun alkupuolella, mahdollisesti jopa aiemmin. Tieteellinen näyttö ilmastonmuutoksesta on kiistaton. (Valtioneuvosto, 2021)

Vielä pahempaa on tiedossa, jos lämpenemistä ei saada pysäytettyä. Ilmaston lämpenemisen vaikutukset näkyvät jo nyt lämpötilan ja merenpinnan kohoamisena, sekä

lisääntyvinä sään ääri-ilmiöinä. Raportin mukaan ilmastonlämpötilan nousulla on suora yhteys ihmisen toimintaan. Tulevaisuudessa muutokset voivat olla hyvin merkittäviä luonnon ja yhteiskunnan kannalta. Ilmastomuutoksen pysäyttämiseksi ja torjumiseksi tulisi ottaa käyttöön entistä tiukemmat päästötavoitteet. Pelkkä päästöjen vähentäminen ei riitä, mutta ne ovat tärkeä osa toimia, joilla ilmaston lämpeneminen pysäytetään. (Valtioneuvosto, 2021)

Kasvihuonekaasujen lisääntyminen ilmakehässä, on suurin syyllinen ilmaston lämpenemiseen. Kaasut toimivat samalla tavalla kuin kasvihuoneen lasi, jonka seurauksena auringon lämpösäteily ei pääse takaisin avaruuteen, vaan jää ilmakehään aiheuttaen ilmaston lämpenemisen. Yksi suurimpia syitä kasvihuonekaasujen lisääntymiseen ilmakehässä on fossiilisten polttoaineiden käyttö, joka tuottaa hiilidioksidia. (Euroopan komissio, n.d.) Yritykset voivat osaltaan vaikuttaa kasvihuonekaasuihin, kiinnittämällä huomiota energiatehokkuuteen ja ottamalla käyttöön uusiutuvaa energiaa. Energiatehokkuudella voidaan saavuttaa säästöjä ja vähentää päästöjä. (Linna & Nuutinen, 2012, s. 7)

Monet Suomen isoimmista yrityksistä, kuten Nokia, Elisa ja Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK), ovat lähteneet mukaan ilmastotalkoisiin ja ovat asettaneet päästövähennyksiä toiminnalleen. Vähennykset perustuvat Pariisin ilmastosopimukseen ja monet yrityksistä vaativat samoja tavoitteita myös alihankkijoiltaan. Yritysten sitoutuminen ilmastomuutoksen hillitsemiseksi on tärkeää, koska päättäjät eivät ole päässeet yhteisymmärrykseen yhtä kunnianhimoisista tavoitteista. Yritysten toimintaan vaikuttaa myös ymmärrys siitä, että ilmastomuutos voi olla uhka yrityksen menestykselle tulevaisuudessa. (WWF, 2019)

4 Yritystä velvoittava lainsäädäntö

Yritysten toimintaa velvoittavat useat lait. Erityisesti ympäristölainsäädäntö luo monia velvoitteita yrittäjille. Ympäristöjärjestelmissä lait ovat olennainen osa järjestelmää ja niiden noudattaminen on usein yksi ehdoista sertifikaattien myöntämiselle. (Ekokompassi, n.d.-c) Yrityksessä olisi hyvä olla nimetty henkilö, jonka vastuulla on lakien ja asetusten

seuraaminen ja tiedottaminen muulle henkilöstölle. Seuraavaksi käydään läpi lakeja ja asetuksia näkökulmista, joilla on arvioitu olevan merkittävää vaikutusta GCE Service Oy:n ympäristösuunnitelmaan liittyen.

4.1 Ympäristönsuojelulaki 527/2014

Lain tarkoituksena on estää ympäristön pilaantumista ja suojella ympäristöä. Lakia sovelletaan toimintaan, josta saattaa aiheutua haittaa ympäristölle. Laki pohjautuu EU:n asetuksille. (Ympäristönsuojelulaki, 527/2014) Ympäristönsuojelulain keskeisin pykälä yrityksen toiminnalle on 6 §, jonka mukaan jokaisen yrityksen tulisi olla selvillä, miten yrityksen toiminta vaikuttaa ympäristöön ja millaisia ympäristöriskejä toiminta voi aiheuttaa. Yritykset ovat myös velvollisia hallitsemaan ja vähentämään toimia, joista voi aiheutua haittaa ympäristölle. (Ympäristönsuojelulaki, 527/2014 § 6)

Lain kohdan mukaan 7 § yrittäjä on velvollinen järjestämään toimintansa niin, ettei ympäristö pilaannu. Jos tämä ei ole mahdollista, tulee päästöjen olla mahdollisimman vähäiset Päästöjen ympäristöön ja viemäriverkostoon on oltava mahdollisimman pienet. (Ympäristönsuojelulaki, 527/2014 § 7) GCE Service Oy:n osalta tämä koskee esimerkiksi öljynerotuskaivoja sekä, jäteöljyn, kemikaalien, kylmäaineiden, vaarallisten aineiden ja jätteiden kierrätystä.

Yrityksen toimintaa koskee myös laki vaarallisen jätteen siirtoasiakirjoista 121 a §, Siirtoasiakirjojen sähköistä järjestelmää siirrytään käyttämään 1.1.2022 alkaen. Sähköinen Siirtokirjarekisteri tulee toimimaan Ympäristöministeriön alaisuudessa. (Ympäristönsuojelulaki, 527/ 2014 § 121 a) CGE Service Oy:n tulee varmistaa, että sillä on valmiudet sähköisten siirtoasiakirjojen käyttöön.

Koska yrityksessä tehdään myös ilmastointilaitteiden huoltoja ja käsitellään kylmäaineita, pitää yrityksessä olla vaadittavat pätevydet suoritettuina lain pykälän 159 § mukaan. Pätevyyden myöntää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES). Lain mukaan yrityksen tulisi myös tarkastaa säännöllisesti jäähdytys-, ilmastointi- ja lämpöpumppulaitteiden sekä sammutuslaitteistojen toiminta ja tarkistaa, että vuodonilmaisinjärjestelmä toimii

asianmukaisesti. (Ympäristönsuojelulaki, 527/2014 § 159) Pykälän 165 § mukaan yrityksen tulee pitää huolto- ja tarkastuspäiväkirjaa. Pyydettyessä yrittäjän tulee toimittaa tiedot fluorattujen kasvihuonekaasujen, eli kylmäaineiden myynnistä, käytöstä, maahantuonnista, viennistä ja hävittämisestä Suomen ympäristökeskukselle. (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 § 165) Lain pykälän 202 § mukaan, yrityksen tulee myös noudattaa kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä, niiltä osin kuin ne koskevat yrityksen toimintaa. (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 § 202)

4.2 Jätelaki 714/2021

Jätelaki uudistui 19.07.2021. Uudistuksen tarkoituksena on nopeuttaa kierrätystä ja kiertotaloutta. Uudistuksen avulla toteutetaan EU:n 4.7.2019 voimaan tullutta kiertotalouspakettia. Jätealan toimijoiden tulee jatkossa kierrättää ja lajitella kerättävää jätettä aiempaa tehokkaammin. Uudistuksia tulee myös kirjanpito-, raportointi ja ilmoitusvelvollisuuksiin. Yrityksille tämä tulee tarkoittamaan kierrätyksen lisääntymistä. (Finlex, 2021)

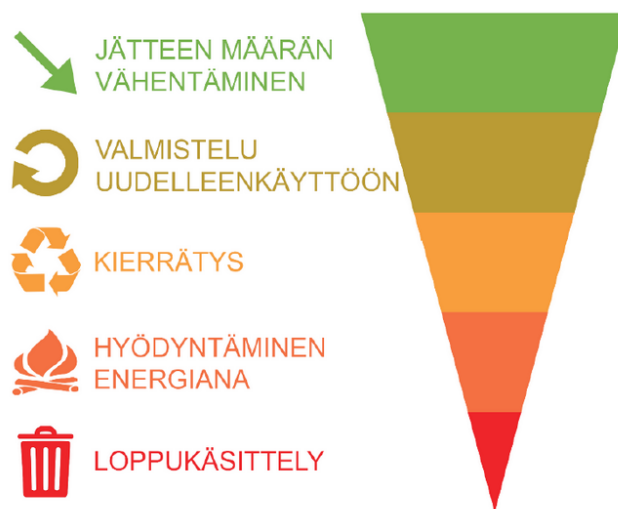
Erilliskeräysvelvoite tulee voimaan heinäkuun 2022–2024 välillä asteittain. Hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan toimipaikoissa, jotka sijaitsevat asema- tai yleiskaavoitetulla alueella, tulee olla kierrätysastiat seuraaville jakeille, jos määrät ylittävät tietyn kilomäärän viikossa: paperi/kuitu, metalli, lasi, muovi, biojäte, vaarallinen jäte sekä tekstiilijäte. (Kuva 8) Lassila & Tikanojan yhteiskuntasuhdejohtajan Jorma Mikkosen mukaan jätteiden kierrätys on haastavaa pienissä yrityksissä ja kotitalouksissa. Ratkaisuja tullaan vaatimaan myös jätealalla toimivilta yrityksiltä, jotta jätteiden kierrätys tehostuu. (Mikkonen, 2021)

Kuva 8. Jätteiden lajittelu uudistuu yrityksissä 2022 (Mikkonen, 2021)

5 kg/viikko	2 kg/viikko	2 kg/viikko	5 kg/viikko	2 kg/viikko	-	-
•Paperi • Kuitu	•Metalli	•Lasi	•Muovi	•Biojäte	•Tekstiili vuonna 2023	•Vaarallinen jäte

GCE Service Oy:n toiminnan kannalta jätelaista voidaan nostaa esiin myös jätteiden etusijajärjestys, jota tulisi noudattaa (Kuva 9, s. 14). Ensisijaisesti syntyvän jätteen määrää tulisi yrittää vähentää, jos tämä ei ole mahdollista, tulisi miettiä, olisiko uudelleenkäyttö mahdollista huoltamalla tai korjaamalla. Yritys toimii näin esimerkiksi kunnostettujen osien kohdalla. Silloin, kun uudelleenkäyttö ei ole mahdollista, toiminnasta syntyvä jäte tulisi aina kierrättää asianmukaisesti, jos mikään edellä mainituista ei ole mahdollista, voidaan miettiä jätteen loppusijoitusta. (Ympäristö, 2020)

Kuva 9. Jätteiden etusijajärjestys (Telaketju, 2018)

4.3 Kemikaalilaki 599/2013

Kemikaalilain tarkoituksena on hallita riskejä, joita aiheutuu kemikaalien käytöstä. Kemikaalilaissa määrätään kemikaalien säilyttämisestä, merkinnöistä, käsittelystä sekä terveys- ja ympäristövaikutusten huomioinnista. Kemikaalit tulee merkitä asianmukaisesti, ja niistä tulee olla ajantasainen luettelo kemikaalin kaupanimen mukaan, käyttöturvallisuustiedote ja vastuuhenkilö. Kemikaalien huolellinen dokumentointi ja säilytys on tärkeää. Kemikaaliluettelon tietoja voidaan tarvita esimerkiksi vaaratilanteissa. Henkilöt, jotka käyttävät kemikaaleja tulee kouluttaa asianmukaisesti ja tarjolla tulee olla käsittelyyn tarvittavat suojaimet. Kemikaalit tulee kierrättää asianmukaisesti. (TTL-Työterveyslaitos, n.d)

Kemikaalilakia uudistettiin jätelain uudistuksen, 19.07.2021 yhteydessä REACH-asetuksella. Asetus koskee lähinnä kemikaalituotteiden maahantuoja toimivia yrityksiä. Asetuksessa asetetaan myös joitakin velvollisuuksia kemikaalien jatkokäyttäjille. Käyttäjän tulee asettaa käyttöturvallisuustiedotteen perusteella toimenpiteet, joilla kemikaalin käytöstä aiheutuvia riskejä hallitaan ja toteuttaa toimenpiteet käytännössä. Käyttäjä on myös velvollinen ilmoittamaan vaaroista ja riskeistä, joita kemikaalin käyttö voi aiheuttaa, jos näistä ei ole mainittu aiemmin käyttöturvallisuustiedotteessa. Jatkokäyttäjien tulee seurata huolta aiheuttavien kemikaalien sääntelytoimia. (ECHA European Chemicals Agency, n.d.)

4.4 Laki julkisista hankinnoista ja käyttösopimuksista 2016/1397

Julkisiin kilpailutuksiin osallistuminen vaatii lähes aina, että yrityksellä on voimassa oleva ympäristöjärjestelmä. Aiemmin lähinnä julkisissa kilpailutuksissa on ollut tietyt kriteerit hankintojen ympäristöystävällisyyteen, kestävyys ja kiertotalouteen liittyen. Viime vuosina myös asiakkaat ja sidosryhmät ovat alkaneet vaatia edellä mainittuja asioita yrityksiltä, joiden kanssa ne tekevät yhteistyötä. (Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) ja Clonet Oy, n.d.)

Hankintalaissa vaaditaan, että ympäristönäkökulmat tulee huomioida julkisissa hankinnoissa. Ympäristösuunnitelman tulisikin sisältää kaikki tarvittavat tiedot, joita voidaan vaatia kilpailutuksissa. Usein vaatimukset keskittyvät ympäristövaikutusten vähentämiseen ja ympäristönäkökulmien huomioon ottamiseen yrityksen toiminnassa. Yrittäjän tulee osoittaa täyttävänsä vaatimukset ympäristöjärjestelmän rekisteröinnillä, sertifikaatilla tai kuvailemalla millaisia toimenpiteitä on tehnyt varmistukseksi ympäristönsuojelun. (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö, 2021)

4.5 Työturvallisuuslaki 738/2002

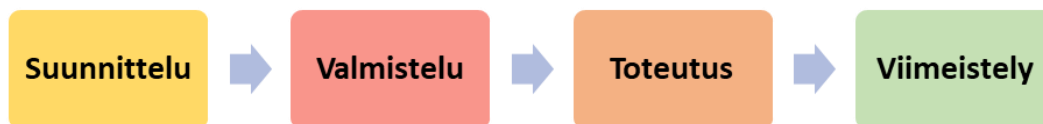
Työturvallisuuslain tarkoitus on säännellä työturvallisuuteen, terveyden ja työhyvinvointiin liittyviä asioita. Laissa määritetään esimerkiksi työnantajan velvollisuudesta huolehtia tarvittavista suojaimista ja ohjeistetaan työympäristön työturvallisuuteen. (Työturvallisuuslaki 738/2002) GCE Service Oy:n toimialan vuoksi

työturvallisuudella on iso merkitys yrityksen päivittäisessä toiminnassa. Toiminta omissa tiloissa ja työmailla vaatii erityistä huolellisuutta työturvallisuuden osalta. (V. Innanen, henkilökohtainen tiedonanto, 3.7.2021)

5 Opinnäytetyöprosessi

Aloittaessani opinnäytetyön jaoin työn neljään vaiheeseen. (Kuva 10) Tämän jälkeen tein projektisuunnitelman, johon listasin kaikki tehtävät. Tämä helpotti työn suunnittelua ja seuranta.

Kuva 10. Opinnäytetyöprosessi

Työ alkoi suunnittelulla. Ensimmäiseksi opinnäytetyötä varten laadittiin projektisuunnitelma (Kuva 11, s. 18), jota päivitettiin työn edetessä. Työ aloitettiin pitämällä palaveri työn tilaajan kanssa, jotta saatiin yleinen kuva yrityksen toiminnasta ja nykytilasta, sekä yrityksen odotukset ympäristösuunnitelmalle.

Tämän jälkeen alkoi työn valmistelu. Työtä varten tietoa etsittiin kirjoista, artikkeleista, opinnäytetöistä ja verkkosivustoilta. Valmisteluosuus sisälsi palaverin työtä ohjaavan opettajan kanssa. Palaverissa käytiin läpi opinnäytetyön sisältö ja tutkimuskysymykset.

Seuraavaksi suoritettiin alkukartoitus 17.06.2021, jonka perusteella tunnistettiin yrityksen toiminnan keskeisimmät ympäristövaikutukset. Alkukartoituksen kysymyksiä varten tutkin samalla alalla olevien yritysten ympäristösuunnitelmia. Kysymykset eivät saaneet olla liian johdattelevia ja niiden piti soveltua toimialaan. Haastattelumenetelmänä opinnäytetyössä käytettiin puolistrukturoitua haastattelua. Haastattelumenetelmä soveltui hyvin, koska se mahdollisti tarkentavien kysymysten esittämisen. Kysymyksiin vastasivat Sanna Innanen, joka vastaa yrityksen hallinnosta ja toimitusjohtaja Ville Innanen. (S. Innanen & V. Innanen, henkilökohtainen tiedonanto, 17.6.2021) Alkukartoituksen yhteydessä

tutustuttiin yrityksen toimitiloihin ja huoltoautoihin. Alkukartoituksen perusteella saatiin hyvin selville, millaisia ympäristövaikutuksia yrityksen toiminnalla on ympäristöön.

Tämän jälkeen siirryttiin suunnitelman toteutusvaiheeseen ja ryhdyttiin kirjoittamaan yrityksen ympäristösuunnitelma. Lisäksi tarkentavia kysymyksiä esitettiin puhelimitse työn edetessä ja keskusteltiin yleisluonteisesti yrityksen toiminnasta ja sen tavoitteista. Samalla tehtiin lisäyksiä opinnäytetyön teoriaosuuteen.

Joihinkin vaiheisiin kului odotettua enemmän aikaa, koska työkiireitä oli odotettua enemmän myös kesällä ja syksyllä. Työn loppuun saattamiseksi ennen joulua 2021, otettiin kahden viikon loma ja luotiin päivittäinen aikataulu. Työ saatiin toteutettua ensimmäisen viikon aikana siihen pisteeseen, että ohjaajan kanssa saatiin sovittua väliseminaari. Viimeisen viikon aikana työ saatiin lähes valmiiksi.

6 Pohdinta ja johtopäätökset

Alkukartoituksen perusteella saatiin hyvä kuva yrityksen ympäristöasioiden nykytilanteesta ja kehitystä vaativista kohdista. Yrityksessä oli jo kiinnitetty huomiota moniin ympäristön kannalta oleellisiin asioihin. Materiaaleja oli pyritty kierrättämään ja ympäristölle vaarallisten aineiden käsittelyyn ja kierrätykseen oli kiinnitetty huomiota. Kehitettävää löytyi kuitenkin useammalta osa-alueelta.

Keskeisiä kehityskohteita löydettiin hankinnoista ja materiaaleista, joissa tilauksia voidaan keskittää aiempaa enemmän ja lisätä kierrätettyjen ja korjattujen osien käyttöä. Energian kulutuksen osalta sähkösopimus tulisi siirtää uusiutuvaan sähkönsopimukseksi ja lämmityksen osalta tulisi tilata huolto ilmalämpöpumpulle. Myös toimistopisteisiin voisi hankkia säädettäviä lisälämmittämiä työmukavuuden lisäämiseksi. Jätehuoltoa ja kierrätystä tulisi kehittää vastaamaan uusiutuvia määräyksiä, hankkimalla kierrätysastioita aiempaa useammille jakeille. Myös sähköiset siirtoasiakirjat tulisi ottaa käyttöön niitä vaativien jätteiden osalta. Kuljetusten ja liikkumisen osalta kalustoa voitaisiin uusia aiempaa ympäristöystävällisemmäksi. Henkilöstön vapaa-ajan liikkumisen lisäämiseksi voitaisiin tarjota liikuntaseteleitä. Koulutusta ja viestintää ympäristöasioista tulisi vahvistaa ja laatia tarvittavat koulutus sekä ohjeistusmateriaalit. Työssä vaaditut lupakortit tulisi uusia säännöllisesti.

Kehitystä vaativista asioista laadittiin erillinen toimenpidelistaus taulukkomuodossa. Taulukkoon määriteltiin toimenpiteet, toimenpiteen toteutumisesta vastuussa oleva henkilö, toteutuksen aikataulu sekä mittarit, joilla toimenpiteiden toteutusta voidaan seurata. Taulukon avulla parannettavien asioiden seuraaminen on helppoa. (Liite 2: Toimenpidelistaus ympäristösuunnitelman tueksi) Joitakin parannusehdotuksia on jo alettu toteuttaa.

Teoriaosuudessa lakien tutkiminen osoittautui erittäin merkitykselliseksi. Yrityksen toimintaa koskevien lakien puolelta löytyi uutta tietoa, jolla on vaikutusta siihen, miten osa ympäristöasioista kannattaa yrityksessä tulevaisuudessa järjestää. Uudistusta on

tulossa erityisesti jätteiden lajitteluun, kierrätykseen ja siirtokirjoihin. GCE Service Oy:lla ei ollut tietoa kaikista tulevista uudistuksista, joten tieto niistä oli erittäin tärkeää.

Ympäristöjärjestelmän alkukartoitus, suunnittelu, toteuttaminen ja seuranta vievät aikaa. Monissa pienemmissä yrityksissä tähän ei ole tarpeeksi resursseja. Olisiko isommilla toimijoilla, joiden alihankkijoina pk-yritykset toimivat, mahdollisuuksia auttaa ympäristösuunnitelmien teossa tai tukea pieniä alihankkijoita esimerkiksi suunnitelmaan vaadittavan tiedon keruussa tai tarjoamalla omia asiantuntijoitaan alihankkijoiden käyttöön? Miten myös pienillä yrityksillä olisi mahdollisuus toteuttaa oma ympäristösuunnitelma? Suunnitelman hyödyt ovat kiistattomat niin yrityksen kuin ympäristön kannalta. Parhaimmillaan ympäristösuunnitelman teko voi avata uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja sitouttaa henkilöä mukaan ympäristötyöhön, jonka vaikutus saattaa ulottua ympäristötekoina myös yksityiselämässä asti.

Monien ympäristöjärjestelmien hankintahinta on myös korkea pienemmille yrityksille. Ekokompassi olisi järjestelmistä sopivin GCE Service Oy:lle, varsinkin nyt kun yrityksellä on kasassa kaikki siihen tarvittavat tiedot. Ekokompassin vuosihinta on kuitenkin korkea kerralla maksettavaksi. Voisikin olla parempi, jos järjestelmän käyttö veloitettaisiin kuukausittain tai kolmen kuukauden jaksoissa. Näin moni voisi olla aiempaa kiinnostuneempi hankkimaan suunnitelman, kun kertasijoitus ei tuntuisi niin suurelta.

Moni pk-yrittäjä ei näe, että ympäristösuunnitelma toisi niin paljon hyötyä, että se kannattaisi tehdä. Prosessin aloittaminen nähdään aikaa ja resursseja vievänä. Jotta yhä useampi yritys laatisi itselleen ympäristösuunnitelman, tulisi valtion tukea esimerkiksi veroeduilla niitä yrityksiä, jotka hankkivat suunnitelman yritykselle. Tukemisen etuina olisi tietysti tietoisuus ympäristöasioista ja niiden parantuminen. Samalla saataisiin myös useampia tarjoajia valtion ja kuntien hankintoihin, kun yrityksillä olisi osallistumiseen vaadittavat kriteerit kunnossa.

Opinnäytetyön alkaessa yritys näki ympäristösuunnitelman vain välttämättömänä asiana, joka tarpeeseen on herätty vasta yritystoiminnan kasvaessa ja sidosryhmien vaatiessa sitä. Opinnäytetyön edetessä yrityksessä herättiin kuitenkin miettimään ympäristöasioita

laajemmin ja nähtiin ympäristösuunnitelman laatiminen mahdollisuutena kehittää ja parantaa yrityksen toimintaa sekä säästää kuluja. Ympäristösuunnitelma ja toimenpidelistaus toimii tulevaisuudessa hyvänä apuna yritykselle.

Ympäristösuunnitelman myötä yrityksellä on edellytykset osallistua julkisiin kilpailutuksiin ja käyttää suunnitelmaa sidosryhmien kanssa viestittäessä. Molemmat suunnitelmat on toimitettu yritykselle muokattavassa muodossa, jotta sillä on mahdollisuus päivittää suunnitelmia tulevaisuudessa.

Lähteet

ECHA. (n.d.). *Tietoa jatkokäyttäjistä*. European Chemicals Agency.

<https://echa.europa.eu/fi/regulations/reach/downstream-users/about-downstream-users/downstream-user-roles-and-obligations>

Ekokompassi. (n.d.-a). *Tutustu ympäristöohjelman osa-alueisiin*.

<https://ekokompassi.fi/ymparistoohjelman-mallipohja/>

Ekokompassi. (n.d.-b). *Usein kysyttyä*.

<https://ekokompassi.fi/ymparistojarjestelma/usein-kysyttya/>

Ekokompassi. (n.d.-c). *Ympäristöjärjestelmän rakentaminen-näin se hoituu*.

<https://ekokompassi.fi/ymparistojarjestelma/rakentaminen/>

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) ja Clonet Oy. (n.d). Ilmastobisnes -lisää kasvua pk yrityksille. *Sidosryhmien vaatimukset*.

<https://www.ilmastobisnes.fi/sidosryhmien-vaatimukset/>

Euroopan komissio. (n.d.). *Climate change*.

https://ec.europa.eu/clima/climate-change/causes-climate-change_en

European Environment Agency. (1999). *Environmental management system*.

<https://www.eea.europa.eu/help/glossary/eea-glossary/environmental-management-system>

Finlex. (2021). *Jätelain laaja uudistus voimaan 19.heinäkuuta 2021*.

<https://www.finlex.fi/fi/uutiset/412>

Harmaala, M.-M.;& Jallinoja, N. (2012). *Yritysvastuu ja menestyvä liiketoiminta*.

Sanoma Pro Oy.

Joutsenvirta, M.;Halme , M.;Jalas, M.;& Mäkinen, J. (2011). *Vastuullinen*

liiketoiminta kansainvälisessä maailmassa. Gaudeamus Helsinki University Press.

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö. (2021). *Ympäristönäkökohdat*.

<https://www.hankinnat.fi/ymparistonakokohdat>

Kestävä kehitys ja Agenda 2030. (n.d.). *Kestäväkehitys*.

<https://kestavakehitys.fi/kestava-kehitys>

Kestäväkehitys. (n.d.). *Agenda2030-toimintaohjelma*.

<https://kestavakehitys.fi/agenda-2030>

KPMG. (2020). *The time has come-The KPMG of Sustainability reporting 2020*.

[https://home.kpmg/content/dam/kpmg/fi/pdf/12/KPMG Time has come External presentation pdf.pdf](https://home.kpmg/content/dam/kpmg/fi/pdf/12/KPMG%20Time%20has%20come%20External%20presentation%20pdf.pdf)

Mikkonen, J (vetäjä).(2021). Mitä uudistuva jätelaki merkitsee yrittäjille [webinaari].
Lassila&Tikanoja.

<https://tietopankki.lt.fi/webinaarisarja-kiertotalousosaajat-opastavat>

Linna , J.& Nuutinen, J. (2012). *Elionkeinoelämän keskusliitto, Ek. Energiaopas pienille ja keskisuurille yrityksille.*

<https://ek.fi/wp-content/uploads/energiaopas.pdf>

Lisam Systems Perillon Inc. (2021). *The Ultimate Environmental Management Systems Guide.*

<http://www.perillon.com/environmental-management-systems>

Müller , L.& Wikström, M. (2016). *Corporate Social Responsibility and its effect on stock price. -A comparison between different types of Corporate Social Responsibility activities and its effect on American firms' stock price.*

<http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:933593/FULLTEXT01.pdf>

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry. (2015.-a). Suomen Standardisoimisliitto SFS ry.
Ympäristöjohtamisen standardit.

<https://www.savonkilpi.fi/wp->

[content/uploads/2019/10/SFSedu_Ymparistojohtamisen_standardit_ISO_14000_2015-01-05.pdf](https://www.savonkilpi.fi/wp-content/uploads/2019/10/SFSedu_Ymparistojohtamisen_standardit_ISO_14000_2015-01-05.pdf)

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry. (n.d-b). SFS. *Iso 14000 ympäristöjohtamisen standardisarja.*

<https://sfs.fi/standardeista/tutustu-standardeihin/suosittu-standardit/iso-14000-ymparistojohtamisen-standardisarja/>

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry. (n.d-b). SFS. *Ympäristöasioiden hallinta.*

<https://sfs.fi/osallistu-ja-vaikuta/standardisointiryhmat/ymparistoasioiden-hallinta/>

Telaketju. (2018). *Tekstiilin uudelleenkäyttö Suomessa.*

<https://telaketju.turkuamk.fi/uutiset/tekstiilin-uudelleenkaytto-suomessa/>

TTL-Työterveyslaitos. (n.d.). *Malliratkaisu: Kemikaalien säilyttäminen.*

https://www.ttl.fi/wp-content/uploads/2019/01/Kemikaalien-s%C3%A4ilytt%C3%A4minen_malliratkaisu.pdf

Työturvallisuuslaki 738/2002. Finlex.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>

United Nations Brundtland Commission. (1987). *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future.*

<https://digitallibrary.un.org/record/139811?ln=en>

Valtioneuvosto. (2021). *IPPC:N raportti: ihmisten toiminta on aiheuttanut ennennäkemättömän laajoja ja nopeita muutoksia ilmastossamme.*

<https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/ipcc-n-raportti-ihmisten-toiminta-on-aiheuttanut-ennennakemattoman-laajoja-ja-nopeita-muutoksia-ilmastossamme>

WWF. (2019). *Elisa, Nokia, SOK ja useat muut tutut suomalaisyritykset lähtivät mukaan ilmastotieteen mukaisiin päästövähennyksiin.*

<https://wwf.fi/uutiset/2019/12/elisa-nokia-sok-ja-useat-muut-tutut-suomalaisyriykset-lahtivat-mukaan-ilmastotieteen-mukaisiin-paastovahennyksiin/>

Ympäristö. (2019). *Emas-Järjestelmä ja sen toteuttaminen.*

https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Kulutus_ja_tuotanto/Ymparistojarjestelmat_ja_ohjaminen/EMASin_toteuttaminen

Ympäristö.(2020).*Jätteet ja jätehuolto.*

https://www.ymparisto.fi/fi-FI/kulutus_ja_tuotanto/jatteet_ja_jatehuolto

Ympäristöministeriö. (n.d.). *Mitä on kestävä kehitys?*

<https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>

Ympäristönsuojelulaki 527/2014. Finlex.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140527#L2P6>

Liite 1: Ympäristösuunnitelma GCE Service Oy

GCE Service Oy on maansiirtokoneiden huolto- ja korjauspalveluihin keskittynyt perheyritys, joka on perustettu vuonna 2014. Yrityksen toiminta-alueena on pääasiallisesti Uudenmaan alue, mutta satunnaisesti töitä tehdään muuallakin Suomessa. Koneiden korjaus- ja huoltotyöt suoritetaan pääsääntöisesti työmaalla tai maastossa. Paikalle mennään hyvin varustetuilla huoltoautoilla. Suurempia korjauksia varten yrityksellä on myös huoltohalli sekä sosiaali- ja toimistotilat Juvanmalmilla, Espoossa. Yrityksessä työskentelee yhteensä kuusi henkilöä. Näistä neljä työskentelee asennustöissä ja kaksi henkilöä toimistossa.

Yritystoiminnassaan GCE Service Oy huomio ympäristövaikutukset ja pyrkii toimimaan vastuullisesti. Yrityksessä pyritään parantamaan jatkuvasti ympäristöasioita ja vähentämään ympäristölle haitallisia toimia.

Ympäristösuunnitelman on hyväksynyt GCE Service Oy:n toimitusjohtaja Ville Innanen 1.10.2021. Ympäristösuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin on sitouduttu koko yrityksessä. Ympäristösuunnitelmassa otettiin huomioon ne osa-alueet, joilla on suurin vaikutus ympäristöön.

1. Energiankulutus
2. Vedenkulutus
3. Siivous ja kemikaalit
4. Hankinnat ja materiaalit
5. Jätehuolto ja kierrätys
6. Kuljetukset ja liikkuminen
7. Koulutus, viestintä ja ympäristösuunnitelman viestintä

1 Energiankulutus

GCE Service Oy toimitilat on vuokrattu. Yrityksen käytössä on kiinteistöstä 200 m², joista suurin osa on 6 metriä korkea lämmitettyä hallitilaa. Toimitilojen energiankulutusta ei seurata aktiivisesti. Yritys kuitenkin tiedostaa, että kiinteistön kuluttama energia ja sen tuotantotavat aiheuttavat ympäristövaikutuksia. Nykyiset toimitilat eivät mahdollista energiankulutuksen kokonaisvaltaista seurantaa, koska osa kulutuksesta sisältyy toimitilojen vuokraan. Toimitilojen kaukolämmön kulutus olisi mahdollista selvittää pyytämällä vuokranantajalta toimitilan kulutustiedot ja jakamalla kulutus kiinteistössä toimivien yritysten kesken. Kiinteistössä toimii yhteensä 5 yritystä. Kiinteistön energiatehokkuuden parantaminen vaatii usein kokonaisvaltaisia toimenpiteitä, huomatuista epäkohdista olisi hyvä olla yhteydessä vuokranantajaan.

1.1 Lämmönkulutus

Lämmitysmuotona toimitiloissa on kaukolämpö. Lämmitysenergian kulutusta ei ole mahdollista seurata, koska se sisältyy vuokraan ja käsittää koko kiinteistön. Manuaaliseen lämmönsäätöön ei ole mahdollisuutta, vaan vuokranantaja säätää koko kiinteistön lämmityksen. Henkilökunnan mukaan tiloissa on usein viileää, syyksi epäiltiin hallin nosto-ovia, jotka eivät ole tiiviit ja aiheuttavat lämpöhukkaa. Avuksi on mietitty hankittavan paikallisesti sijoitettavia säteilylämmittimiä. Sosiaalityötiloissa on lisälämmittimenä ilmalämpöpumppu, jota käytetään satunnaisesti. Ilmalämpöpumpun viimeisimmästä huollosta ja ajankohdasta ei ollut tietoa.

Tällä hetkellä kaukolämpöä ei lasketa ympäristöystävälliseksi lämmitysmuodoksi, koska sen tuottamiseen käytetään Espoossa edelleen osittain kivihiltä. Fortum ja Espoon kaupunki ovat sitoutuneet siihen, että kaukolämmön tuotanto on hiilineutraalia vuoteen 2030 mennessä. Kivihilestä pyritään eroon vuoteen 2025 mennessä.

1.2 Sähkönkulutus

Vuositasolla sähkönkulutus on noin 9500 kWh/vuodessa. Sähkönkulutus on pysynyt lähes samana vuosittain. Sähkönkulutus koostuu valaistuksesta, ilmastoinnista, kompressorista, ladattavista sähkötyökaluista ja tietokoneista, sekä sosiaalitalan ja keittiön sähkölaitteista ja hallin ladattavasta pesurista. Hallissa ja sosiaalituloissa käytetään valaisimina loisteputkia. Toimistossa on käytössä led- valaisimet. Sähkön kulutukseen pyritään vaikuttamaan sammuttamalla valaistus ja laitteet, kun ne eivät ole käytössä. Laitteiden sammuttaminen on henkilökunnan vastuulla. Valaistuksen ja käyttämättömien laitteiden sammuttamisesta on ohjeistettu koko henkilökuntaa ja siitä muistutetaan säännöllisesti. Uusia laitteita hankittaessa kiinnitetään huomiota, että ne ovat energiatehokkaita ja laadukkaita.

Hallissa on ilmanvaihtolaite, joka palvelee koko kiinteistöä. Vuokranantajan toimittamat ilmansuodattimet vaihdetaan säännöllisesti, jotta ilmanvaihto pysyisi puhtaana. Henkilökunnalla ei ollut tietoa, milloin vuokranantaja on puhdistanut ilmanvaihtokanavat.

Yrityksen sähkösopimus on Loiste Takuu, jonka sähkön tuottoon käytettiin 14,6 % uusiutuvia energialähteitä, 37,77 % fossiilisia polttoaineita ja 47,97 % ydinvoimaa.

- Energiankulutuksen osalta parannuskohteiksi tunnistettiin: energiankulutuksen seurannan aloitus ja kulutuksen vähentäminen.
- Toteutus: sähkösopimuksen uusiminen sertifioituun uusiutuvaan energiaan, ilmalämpöpumpun ja ilmastoinnin puhdistus.

2 Vedenkulutus

Vedenkulutuksesta ei ole saatavilla toimitilakohtaista kulutustietoa, koska toimitiloissa ole omia vesimittareita. Vesimaksu sisältyy vuokraan. Yrityksellä on painepesuri, jolla pestään huoltoautoja ja osia. Lisäksi vettä kuluu jonkin verran sosiaalituloissa ruuanlaittoon, käsienpesuun, ja astianpesukoneeseen ja WC:ssä käyntiin. Vessoissa on kaksoishuuhtelumekanismit, jotka on vaihdettu keväällä 2021, koska vanhat vessat vuotivat.

Mattojen ja tekstiilien pesuun yrityksellä on käytössä pesulapalvelu (Pesumesta Oy). Pesua tarvitsevat työvaatteet ja matot noudetaan ja palautetaan viikoittain. Pesulan toimipiste sijaitsee toimitilan läheisyydessä Juvanmalmilla.

Veden kulutus voitaisiin selvittää kiinteistökohtaisesti koko kiinteistön osalta vuokranantajalta. Toimitilakohtaisen veden käytön seuraamiseksi voitaisiin asentaa toimitilakohtaiset vesimittarit. Tarjolla on palveluita kuten ”Smartvatten” ja Digitan ”Omavesi”, jotka seuraavat vedenkulutusta, ilmoittavat vuodoista ja auttavat vähentämään veden kulutusta.

3 Siivous ja kemikaalit

Toimitilojen siivousta ei ole ulkoistettu, vaan henkilökunta huolehtii siivoamisesta itse. Siivouksessa suositetaan ympäristöystävällisiä, biohajoavia aineita. Uusien laitteiden käyttöön opastetaan ja henkilökuntaa on ohjeistettu siivouksen suorittamisessa. Siivoukseen ei ole kirjallisia ohjeita.

Kemikaaleista pidetään lain vaatimaa ajantasaista luetteloa kemikaalin kaupanimen mukaan, käyttöturvallisuustiedotteet pidetään esillä. Kemikaaleista ja varaston ajantasaisuudesta huolehtii nimetty vastuuhenkilö. Koko henkilökunta on saanut opastuksen yrityksessä käytettävien kemikaalien turvalliseen käyttöön ja käsittelyyn.

Autojen siivous ja pesu tapahtuu hallilla. Aiemmin on kokeiltu autopesuloita, mutta palvelu ei ole ollut toimiva autojen ison koon takia. Autojen pesusta aiheutuvat jätevedet kulkeutuvat öljynerotuskaivon kautta.

4 Hankinnat ja materiaalit

Hankinnoissa ja materiaalien kulutuksessa otetaan huomioon ympäristövaikutukset. Hankintojen tarpeellisuuteen kiinnitetään huomiota ja mahdolliset hankinnat pyritään tekemään lähialueelta. Materiaalien kulutusta seurataan ja materiaalit inventoidaan säännöllisesti, jotta vältetään tilaamasta tarpeetonta. Yrityksessä pyritään pitämään mahdollisimman vähän tavaraa varastossa, jotta vältetään hukalta. Suuremmissa hankinnoissa kiinnitetään huomiota paikallisuuteen, laatuun ja ympäristömerkintöihin. Kriteerinä on myös tuotteen korjattavuus ja varaosien saanti. Yrityksessä on otettu käyttöön sähköisiä järjestelmiä, joilla pyritään vähentämään paperin käyttöä.

4.1 Varaosat

Asiakastöissä käytettävät osat pyritään tilaamaan samassa kiinteistössä toimivalta varaosatoimittajalta. Töissä pyritään käyttämään myös kierrätettyjä ja kunnostettuja osia mahdollisuuksien mukaan.

4.2 Polttoaineet ja öljyt

Kaikki yrityksen ajoneuvot ovat dieselkäyttöisiä. Polttoainetta kuluu noin 1000 litraa / kk. Ajoneuvot pyritään tankkaamaan mahdollisuuksien mukaan biodieselillä. Yrityksen henkilökunnalla on käytössä Nesteen yrityskortit, joilla huoltoautojen tankkaus maksetaan. Käytössä on Voitelukeskus Tonttilan toimittamia Petrol Canadian öljyjä, jotka ovat pitkään kestäviä ja joita käyttämällä öljyn kulutus on vähäisempää. Huoltoautoihin on asennettu öljyjen imujärjestelmä, jonka ansiosta öljyt saadaan aiempaa turvallisemmin ja tehokkaammin kierrätettyä.

- Hankintojen ja materiaalien kohdalla parannuskohteiksi tunnistettiin: materiaalien käytön seuranta ja hankintojen keskittäminen.
- Mahdollisuutena on kasvattaa kunnostettujen osien käyttöä. Hankintojen keskittäminen, etenkin varaosien osalta.

5 Jätehuolto ja kierrätys

Lajittelemalla jätteet ja kierrättämällä ne voidaan vaikuttaa merkittävästi yrityksen ympäristövaikutuksiin. Lajittelemattomat jätteet voivat aiheuttaa ympäristön saastumista. Jätteiden etusija järjestystä noudattamalla voidaan säästää luonnonvaroja ja saada merkittäviä säästöjä.

Yrityksessä on kiinnitetty erityistä huomiota kierrätykseen ja jätteiden lajittelussa noudatetaan ensisijajärjestystä. Henkilökunta on ohjeistettu lajittelemaan kaikki jätteet. Asiakastyöstä aiheutuvat osat, kemikaalit ja öljyt toimitetaan kierrätykseen. Jätteiden määrää seurataan aktiivisesti ja määrää on pyritty vähentämään tehostamalla kierrätystä esimerkiksi lisäämällä huoltoautoihin lajitteluastiat. Toimitilojen ahdas piha aiheuttaa rajoituksia kierrätykseen, koska astioita on vaikea saada mahtumaan. Yritys ei ole pyynnöistä huolimatta saanut muovin kierrätystä jätehuoltonsa toimijalta.

Sekajätettä tyhjenetään joka viikko kaksi 400 litran astiaa. Suurin osa sekajätteeseen menevästä jätteestä on muovia. Pahvia tyhjenetään yksi 400 litran astia viikossa. Öljyjätettä viedään kierrätykseen 12 tuhatta litraa vuodessa. Metallit kerätään lavalle, joka tyhjenetään noin 4 kertaa vuodessa. Kuormalavat käydään hakemassa kierrätykseen noin 3 kertaa vuodessa. Kemikaalit ja vaaralliset aineet kierrätetään ongelmajätteinä. Tyhjät kylmäainepullot palautetaan myyjälle samalla, kun haetaan täysiä. Paperin, muovin, tekstiilin, lasin ja biojätteen kierrätystä ei ole.

- Jätteiden ja kierrätyksen kohdalla parannuskohteiksi tunnistettiin: Kierrätyksen tehostaminen.
- Toteutus: Öljysuodattimien puristimen hankinta, jolla öljy saataisiin paremmin talteen ja suodattimet saataisiin pienempään tilaan ja metallinkierrätykseen. Paperin, muovin, tekstiilin, lasin ja biojätteen kierrätyksen järjestäminen. Toimitilan ahdas piha hankaloittaa kierrätystä, joten mahdollisuutena sopia joidenkin kierrätettävien jätteiden osalta yhteiskierrätyksestä kiinteistössä toimivien muiden yritysten kanssa. Jätteiden kierrätys tulisi uusia uuden jätelain mukaiseksi 7/2021 mennessä.

6 Kuljetukset ja liikkuminen

Työn luonteen vuoksi liikkumisen aiheuttamat ympäristövaikutukset ovat merkittävät. Toimitilojen sijainnin ja työaikojen vuoksi työpaikalle ei ole mahdollista saapua julkisilla kulkuvälineillä. Vuodessa kilometrejä kertyy 80–100 tuhatta kilometriä. Hankinnat pyritään keskittämään mahdollisuuksien mukaan, jotta vältetään turhia kuljetuksia. Koska yrityksen toimintamalli perustuu siihen, että työ suoritetaan siellä missä korjattavat koneet sijaitsevat ja vaatii liikkumista. Pyritään yhdistelemään samalla suunnalla olevia töitä ja minimoimaan turha liikkuminen. Tämä toimintamalli on ekologisempi vaihtoehto kuin se, että raskaat koneet siirretään halliolosuhteisiin. Autoissa pyritään pitämään tarvittavat välineet tiettyjen yleisempien korjausten varalle.

Kuljetuspalveluina yritys käyttää Postia ja Schenkeria. Molemmat pyrkivät siihen, että kuljetukset olisivat päästöttömiä vuoteen 2030 mennessä. Työntekijöillä on yrityksen puolesta vapaa-ajan vakuutus. Työntekijöille on tarjottu työsuhdepyörää. Yksi henkilö pyöräilee satunnaisesti töihin.

- Kuljetusten ja liikkumisen kohdalla parannuskohteiksi tunnistettiin: Päästöjen vähentäminen uusimalla kalustoa.
- Liikuntasetelit työntekijöille tukemaan vapaa-ajalla liikkumista.
- Toteutus: Yritykselle on tilattu sähköauto ja etsinnässä on kuorma-auto, jonka päästöt ja kulutus olisivat nykyisiä autoja pienemmät.

7 Koulutus, viestintä ja ympäristösuunnitelman viestintä

Henkilöstä koulutetaan aktiivisesti ja neuvotaan kierrätyksen ja ympäristöasioihin liittyvissä asioissa. Yrityksen ympäristöasioiden viestintä on selkeää ja läpinäkyvää niin henkilöstölle kuin sidosryhmille. Ympäristöasioista keskustellaan koko henkilöstö kesken ja kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa niihin. Henkilökunnalla on vaadittavat pätevyudet suoritettuina ja yrityksessä seurataan, että ne ovat ajan tasalla.

- Koulutus, viestintä ja ympäristösuunnitelman viestintä kohdalla parannuskohteiksi tunnistettiin: Tarve kirjalliselle koulutus- ja ohjeistusmateriaalille

- Toteutus: Koulutusmateriaali esim. prosessikuvien muodossa.

Liite 2: Toimenpidelistaus ympäristösuunnitelman tueksi

Osa-alue	Toimenpiteet	Toteutus	Aikataulu	Mittarit ja seuranta	Vastuuhenkilö	Toteutus
Hankinta ja materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> Osien hankinta prosessien hallinta 	<ol style="list-style-type: none"> Pyritään lisäämään kierrätettyjen/ korjattujen osien käyttöä. Keskitetään hankinnat. 	2022	Seuranta kuukausittain Tilaus-paikkojen määrän seuranta		
Energiankulutus: Sähkö	<ul style="list-style-type: none"> Siirtyminen uusiutuvan sähkön käyttöön 	<ol style="list-style-type: none"> Sähkösojimus muutetaan sertifioituun uusiutuvaan energiaan. 	2021	Sopimus		
Energiankulutus: Lämmitys	<ul style="list-style-type: none"> Huolto ilmalämpöpumpulle ja ilmastoinnille Lisälämmityksen hankinta. 	<ol style="list-style-type: none"> Neuvottelu vuokranantajan kanssa. Lisälämmittimissä tulee huomioida säätömahdollisuus. 	2022	Tilaukset		
Jätehuolto ja kierrätys	<ul style="list-style-type: none"> Jätehuollon ja kierrätyksen parantaminen 	<ol style="list-style-type: none"> Selvitetään mahdollisuutta hankkia yhteisiä jäteastioita kiinteistön muiden yrittäjien kanssa niille jätteille, joita tulee vähän. Selvitetään muovinkierrätys mahdollisuutta. Sähköiset siirtokirjat. 	7/2022 mennessä	Uudet astiat ja Öljysuodattimien puristimen hankinta Jätteiden määrät Järjestelmä seuranta		
Kuljetus ja liikkuminen	<ul style="list-style-type: none"> Kaluston uusinta Kannustetaan liikuntaan esim. liikuntaseteli 	<ol style="list-style-type: none"> Sähköauto ja uusi kuorma-auto, jossa on pienempi kulutus ja päästöt. 	2022	Tilaukset Hankitaan liikuntasetelit		Sähköauto tilattu, toimitus 2022.
Koulutus ja viestintä ympäristöasioista	<ul style="list-style-type: none"> Laaditaan koulutus- ja ohjeistus materiaali 	<ol style="list-style-type: none"> Uusitaan vaadittavat lupakortit säännöllisesti. Viestitään muutoksista henkilöstölle. 	jatkuva	Lista suoritetusta lupakorteista Prosessikuvaukset Tiedotteet		

Liite 3: GCE Service Oy ympäristösuunnitelman alkukartoituskysymykset

1. Ympäristöjohtaminen

Mikä on yrityksen toimiala?

Mitä yrityksen sidosryhmät ovat?

Mitä henkilöstöä yritykseen kuuluu? Kuinka paljon?

Millaiset ovat yrityksen ympäristöarvot?

Onko yrityksellä ympäristösuunnitelmaa?

Millä tavalla ympäristöarvot- ja suunnitelma näkyvät yrityksen toiminnassa?

Millaiset asenteet yrityksessä on ympäristöasioihin?

Miten kiinnostusta ympäristöasioihin on pyritty lisäämään?

2. Toimitilat

Missä yritys sijaitsee?

Millaiset tilat ovat? Kuinka suuret tilat (m² määrä)

Onko tilat omat vai vuokrattu?

Toimiko kiinteistössä muita yrityksiä? Mitä?

3. Lainsäädäntö

Mitä vaatimuksia ympäristölaki asettaa yrityksen toiminnalle?

Tarvitseeko toiminta ympäristöluvan?

Onko muita lakeja tai asetuksia, joita yrityksen tulee ottaa huomioon toiminnassaan?

Onko yrityksessä henkilö, joka seuraa uusia lakeja ja asetuksia?

4. Energia

Mitä sähköä käyttäviä laitteita yrityksessä on?

Millainen sähkösopimus yrityksellä on?

Millainen valaistus on? Miten sitä on mahdollista säätää? Onko jotain uusittu lähiaikoina?

Millainen on vuosittainen sähkönkulutus? Onko kulutus noussut tai laskenut viime vuosista? Seurataanko kulutusta?

Mikä on toimitilojen lämmitysmuoto?

Millainen on vuosittainen lämmitysenergian kulutus? Onko kulutus noussut tai laskenut viime vuosista? Seurataanko kulutusta?

Onko lämmitykseen manuaalinen vai älykäs säätömahdollisuus?

Millainen ilmastointi toimitiloissa on? Milloin laitteita on huollettu tai puhdistettu? Onko laitteissa säätömahdollisuutta?

Onko yrityksessä ohjeita energian säästämiseksi? Mitä muuta huomioitavaa voisi olla energian käytöstä? Kuka yrityksessä vastaa kiinteistöön liittyvistä ongelmista?

5. Vedenkulutus

Kuinka suurta vedenkulutus on?

Mitä vettä kuluttavia laitteita on käytössä? Onko jotain uusittu viime aikoina?

Onko toimitiloissa omaa vesimittaria? Seurataanko vedenkulutusta?

Onko vedenkulutusta pyritty vähentämään? Miten?

6. Siivous ja kemikaalit

Onko siivoukselle vastuhenkilö?

Miten siivous on järjestetty? Kuka siivoaa?

Onko yrityksessä kemikaaliluettelo ja vastuhenkilö?

Miten kemikaalit säilytetään? Miten kierrätys on järjestetty?

7. Hankinnat ja materiaalit

Kenen vastuulla yrityksen hankinnat ovat?

Millaisia kriteereitä hankinnoille on?

Otetaanko ympäristönäkökohdat huomioon hankinnoissa? Miten?

Onko hankinnoille ohjeistusta? Kuinka selvä ohjeistus on?

Onko hankintoja keskitetty? Mitä tilataan eniten? Kuka toimittaa?

Pyritäänkö yrityksessä säästämään materiaaleja? Miten?

Käyttääkö yritys alihankintapalveluita? Onko alihankkijoille asetettu vaatimuksia ympäristöasioihin liittyen? Minkälaisia?

8. Jätehuolto

Onko yrityksellä vastuuhenkilö jätehuollolle? Kuka?

Onko jätteenlajitteluun ja kierrätykseen ohjeistettu? Miten?

Pyritäänkö jätteen määrää vähentämään? Miten?

Mille jätejakeille löytyy astiat?

Seurataanko jätemääriä? Mitkä ovat jätteen määrät ja tyhjennysvälit?

Onko yrityksellä käytössä sähköiset siirtokirjat?

Onko jotain ongelmia tai rajoituksia, jotka estävät jätteen lajittelun tai kierrätyksen?

9. Poikkeustilanteet

Millaiset ohjeet on poikkeustilanteiden varalta?

Onko ollut poikkeustilanteita?

Raportoidaanko poikkeustuloista? Miten?

10. Liikkuminen

Mitä ajoneuvoja yrityksellä on?

Mitä käyttövoimaa ajoneuvot käyttävät?

Kuinka suuri on yrityksen polttoaineen kulutus?

Mikä on vuosittainen työpäivän aikana tehtyyn liikkumiseen käytetty kilometrimäärä?

Onko liikkumista pyritty vähentämään? Mitä muuta mahdollisia toimenpiteitä on tehty?

Millaista on työmatkaliikkinen? Millä liikutaan? Kuinka monta on vuosittain käytetty kilometrimäärä?

11. Melu ja pöly

Mitä mahdollisia melun tai pölyn aiheuttajia toimintaan liittyy?

Mitä suojalaitteita on saatavilla tai käytössä?

Onko tehty toimia melun tai pölyn vähentämiseksi? Mitä?

12. Yritystoiminnan ympäristövaikutukset

Mitä ympäristövaikutuksia yrityksellä on?

Onko toiminnasta kuvauksia?

13. Muuta huomioitavaa

Mitä muuta huomioitavaa yrityksessä on?

Mitkä ovat yrityksen näkökulmasta keskeisimmät kehityskohteet ympäristönäkökulmasta?

Miten kehitystoimien toteutuksessa tulisi huomioida, jotta tavoitteet saavutetaan?